

Xây dựng phương án ứng phó bão mạnh, siêu bão

Hằng năm, trên địa bàn TP Cần Thơ chịu tác động nặng nề do lốc xoáy, gây hư hỏng, sập, tốc mái nhà dân. Trong ảnh: Dãy nhà dân tại thị trấn Thạnh An, huyện Vĩnh Thạnh bị tốc mái do lốc xoáy xảy ra vào tháng 6-2014.

Theo Trung tâm Khí tượng Thủy văn Quốc gia, thời gian gần đây, biến đổi khí hậu (BĐKH) trên cả thế giới diễn ra ngày càng bất thường, tạo nên những trận thiên tai nguy hiểm, gây thiệt hại lớn về người và tài sản. Trong những ngày đầu tháng 10-2014 Chính phủ đã tổ chức Hội nghị trực tuyến về công tác ứng phó bão mạnh, siêu bão với mong muốn các ngành, các cấp xây dựng và bổ sung phương án ứng phó mạnh bão, siêu bão trong thời gian tới, hạn chế thấp nhất thiệt hại khi bão xuất hiện.

NGUY CƠ BÃO MẠNH, SIÊU BÃO

Theo Viện Khoa học Thủy lợi Việt Nam, nước ta có đường bờ biển dài hơn 3.000km từ Bắc tới Nam, với nhiều tiềm năng to lớn để phát triển các ngành như: dầu khí, giao thông thủy, công nghiệp chế biến, du lịch, thủy sản... Tuy nhiên, bên cạnh những mặt lợi thì biển cũng mang đến những bất lợi không nhỏ. Hằng năm, nước ta phải hứng chịu hàng chục cơn bão, áp thấp nhiệt đới, gây thiệt hại lớn về người và tài sản. Điển hình như năm 2013, thiên tai đã làm 285 người chết và mất tích, 859 người bị thương; 12.185 nhà bị sập; 893.435 nhà bị ngập, hư hại, tốc mái; 345.802ha lúa và hoa màu bị thiệt hại; hàng triệu mét khối đất đá giao thông, thủy lợi bị sạt lở... Ước tổng thiệt hại về vật chất khoảng 28.000 tỉ đồng.

PGS.TS Lê Mạnh Hùng, Giám đốc Viện Khoa học Thủy lợi Việt Nam, nhận định: “Trong những thập kỷ trở lại đây, sự ấm lên của trái đất đã gây ra những hiện tượng

thời tiết cực đoan bất thường, các cơn bão lớn xuất hiện ngày càng nhiều hơn, diễn biến không theo quy luật trong quá khứ, gây tác hại nặng nề về người và vật chất. ĐBSCL có đặc điểm là bằng phẳng, cao độ tự nhiên nhỏ hơn 2m so với mực nước biển trung bình, hệ thống đê biển và đê sông chưa đồng bộ, ít được đầu tư nâng cấp, nhiều khu vực còn chưa được xây dựng; cơ sở vật chất và nhà cửa nhân dân bán kiên cố, nhà lá còn nhiều... Với đặc điểm đó, ĐBSCL được đánh giá là một trong những khu vực chịu tác động nặng nề nhất của hiện tượng biến đổi khí hậu, bão mạnh và siêu bão khi xuất hiện”.

Người dân vùng ĐBSCL còn nhớ cơn bão Linda xuất hiện vào năm 1997, đi qua bờ biển Kiên Giang, Cà Mau và vịnh Thái Lan. Bão Linda với sức gió lên đến 150km/h ở cấp 8, cấp 9 và giạt lên cấp 10, cấp 11, gây thiệt hại nặng nề về người và của ở khu vực Nam Bộ và các vùng phụ cận. Số người chết trong bão là 778 người, bị thương 1.232 người, mất tích 2.123 người, thiệt hại vật chất gần 7.200 tỉ đồng. Theo nghiên cứu của Viện Khoa học Xây dựng thì hiện nay cơ sở vật chất ở khu vực ĐBSCL cũng như cả nước vẫn còn yếu kém, khó có khả năng chống chịu đối với bão mạnh và siêu bão. Nếu bão từ cấp 10 trở lên xuất hiện và ảnh hưởng trực tiếp vào ven bờ biển Việt Nam sẽ gây thiệt hại lớn về nhà ở của dân, nhất là khu vực ĐBSCL. Bởi nhà ở của dân trong khu vực ĐBSCL cũng như các vùng ven biển còn nhiều nhà bán kiên cố và nhà lá. Các nhà kiên cố chỉ tập trung xây dựng ở thành phố, thị xã nên có thể chống được các cấp gió bão phổ biến ở Việt Nam. Từ đó cần có giải pháp đầu tư cơ sở hạ tầng, nhà ở của người dân trong vùng bão, vùng ven biển thích hợp, hạn chế tác hại do bão gây ra.

DỰ BÁO THIÊN TAI VÀ GIẢI PHÁP PHÒNG TRÁNH THIẾT HẠI

Tại hội nghị trực tuyến toàn quốc về công tác ứng phó bão mạnh, siêu bão, bà Huỳnh Thị Lan Hương, Viện phó Viện Khoa học khí tượng thủy văn và biến đổi khí hậu (thuộc Bộ Tài nguyên - Môi trường), cho biết: qua nghiên cứu có thể nhận định và chia thành năm vùng ven biển trong nước chịu ảnh hưởng nặng nề của bão mạnh và siêu bão. Vùng 1: từ Quảng Ninh đến Thanh Hóa; vùng 2: Nghệ An đến Thừa Thiên - Huế; vùng 3: Đà Nẵng đến Bình Định; vùng 4: Phú Yên đến Khánh Hòa; vùng 5: Ninh Thuận đến Cà Mau. Ở mỗi vùng đều có thời gian xuất hiện bão cũng như cường độ bão khác nhau. Điển hình như vùng 1 là khu vực có số cơn bão đổ bộ nhiều nhất với tần số trung bình 1-1,5 cơn/năm. Đây cũng là vùng chịu ảnh hưởng của bão sớm hơn những vùng khác. Khu vực này từng ghi nhận có bão mạnh đến cấp 15 xuất hiện. Vùng từ Nghệ An đến Thừa Thiên - Huế có tần suất xuất hiện bão là 1-1,5 cơn/năm; Đà Nẵng - Bình Định xuất hiện 0,2 - 1 cơn/năm. Riêng vùng Phú Yên - Khánh Hòa và Ninh Thuận - Cà Mau ít xuất hiện bão đổ bộ hơn so với các vùng

khác. Tuy nhiên, thời gian qua ở các vùng này cũng từng xuất hiện những cơn bão mạnh từ cấp 10 đến cấp 13 đổ bộ vào đất liền.

Cũng theo bà Huỳnh Thị Lan Hương, trong tương lai các vùng trên có thể xuất hiện những cơn bão với cường độ mạnh thêm từ 2-3 cấp. Các cơn bão có thể làm nước dâng cao từ 5,7m đến 6m ở vùng 1. Vùng 2 nước biển dâng từ 5,7m đến 6,2m; vùng 3 từ 3m đến 3,2m; vùng 4 từ 3,2m đến 3,5m; vùng 5 từ 3,8m đến 5m. Với mực nước dâng như thế sẽ gây thiệt hại nặng nề về người và tài sản.

Khu vực ĐBSCL được nhận định là nơi ít xuất hiện bão đổ bộ và cường độ bão cũng không mạnh như các nơi khác. Nhưng, khi bão mạnh, siêu bão xuất hiện thì khu vực này chịu ảnh hưởng nặng nề nhất, bởi đây là vùng đất thấp, cao trình chủ yếu thấp, sông ngòi dày đặc. PGS.TS Lê Mạnh Hùng, Giám đốc Viện Khoa học Thủy lợi Việt Nam, cho biết: “Để hạn chế tác hại do bão mạnh, siêu bão và nước dâng do bão thì các Bộ, ngành Trung ương, các cấp chính quyền cần khảo sát, xây dựng bản đồ nguy cơ ngập lụt bởi nước dâng do bão mạnh, siêu bão. Bản đồ này phải đánh giá rủi ro do ngập lụt ở các tỉnh, thành vùng ven biển Việt Nam trong điều kiện bão mạnh, siêu bão và các trường hợp khác. Bên cạnh đó, các đơn vị này cũng cần sớm đề xuất đến Chính phủ kế hoạch hành động ứng phó với rủi ro do ngập lụt; đề xuất bổ sung, hoàn thiện các quy hoạch sử dụng đất, quy hoạch phát triển kinh tế xã hội vùng ven biển, vùng trũng phù hợp điều kiện bị ảnh hưởng của nước biển dâng do bão mạnh, siêu bão...”.

Tại Hội nghị trực tuyến toàn quốc về công tác ứng phó bão mạnh, siêu bão, đại diện các địa phương đề xuất Bộ, ngành Trung ương cần đầu tư, tập trung thực hiện các dự án nhà ở cho cư dân vùng bão; sớm rà soát quy hoạch, đầu tư xây dựng, nâng cấp các công trình đê biển, đê sông, khu neo đậu tàu thuyền tránh bão; hỗ trợ đầu tư trang thiết bị tìm kiếm cứu nạn cho các địa phương. Đồng thời, tăng cường năng lực dự báo khi bão xuất hiện, đổ bộ vào đất liền; phân bổ nguồn kinh phí để các địa phương triển khai đồng bộ, thực hiện có hiệu quả Đề án 1002 về nâng cao năng lực cộng đồng phòng chống thiên tai...

Phó Thủ tướng Chính phủ Hoàng Trung Hải đã ghi nhận những ý kiến đề xuất của các địa phương, đồng thời chỉ đạo: “Từ nghiên cứu của các cơ quan chuyên môn, các Bộ, ngành Trung ương, các địa phương cần xây dựng phương án ứng phó bão mạnh, siêu bão phù hợp đặc điểm, chức năng của mình. Riêng bản đồ ngập lụt khi có bão mạnh, siêu bão đổ bộ, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn phải xây dựng hoàn tất để công bố cho các địa phương vào đầu năm 2015. Các địa phương (63 tỉnh, thành) phải xây dựng, bổ sung hoàn thành phương án phòng chống bão mạnh và siêu

bão chậm nhất đến tháng 6-2015. Sau đó, triển khai thực hiện nhằm hạn chế thấp nhất thiệt hại do bão mạnh, siêu bão xảy ra”.

Bài, ảnh: HÀ VĂN